

Nr 18

Utrikesutskottets betänkande i anledning av motioner om upprättande av diplomatiska förbindelser med Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära regering.

Motionerna

I motionen 1972:56 av herr Hermansson m. fl. (vpk) föreslås "att riksdagen hos regeringen hemställer att denna omedelbart bryter med Saigonregimen och tar initiativ till att upprätta diplomatiska förbindelser med Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära regering".

I motionen 1972:439 av fru Dahl m. fl. (s) hemställs

"A. i första hand

att riksdagen begär hos Kungl. Maj:t att Sverige snarast upprättar fulla diplomatiska förbindelser med Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära regering;

samt, om detta av internationellrättsliga skäl av stor betydelse för Sverige inte är möjligt,

B. i andra hand

att riksdagen begär hos Kungl. Maj:t att åtgärder snarast vidtas så att Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära regering kan sända till Sverige en representation, som åtnjuter så hög diplomatisk status som internationell rätt och rättstillämpning tillåter."

Frågans tidigare behandling

Motionsyrkanden om upprättande av diplomatiska förbindelser med Sydvietnams provisoriska revolutionära regering har avslagits av riksdagen 1969, 1970 och 1971. I utrikesutskottets betänkanden har hänvisats till det förhållandet att läget i Sydvietnam varit ömtåligt och svåröverskådligt till följd av det pågående kriget. Förhoppningen har vidare uttryckts att de sydvietnamesiska parterna i konflikten skall kunna enas om att bilda en regering som har det sydvietnamesiska folkets stöd. Utskottet har tillagt att separata svenska initiativ i erkännandefrågan inte torde vara ägnade att underlätta en lösning av konflikten.

Utskottet

Den praxis som Sverige följer i fråga om erkännande av stater har redovisats i ett interpellationssvar av utrikesministern den 7 december 1967. Därav framgår att vi i första hand anser avgörande att den makt, som skall erkännas, har vunnit ett rimligt mått av självständighet utåt, som någorlunda allmänt godtagits av omvärlden. Vidare krävs en rimlig stabilitet inåt, genom att det finns statliga myndigheter som faktiskt

1 Riksdagen 1972. 9 saml. Nr 18

Omtryckn.: S. 2, rad 26 Står: utveckla sina Rättat till: utveckla och utvidga sina

upprätthåller kontroll över ett visst territorium och där utövar suveräna befogenheter.

Upprättande av diplomatiska förbindelser med erkända stater blir aktuellt när sådana förbindelser motiveras av praktiska skäl. Frågan om utländska diplomaters rättsliga status i Sverige regleras i lagen den 16 december 1966 med vissa bestämmelser om immunitet och privilegier.

Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära regering (PRR) upprättades den 10 juni 1969. Det är uppenbart att regeringen har kontrollen över vissa delar av Sydvietnam. Andra delar behärras av Republiken Sydvietnams regering med säte i Saigon.

Sverige har inte haft en ambassadör ackrediterad hos regeringen i Saigon sedan 1967.

En av huvudpunkterna i den uppgörelse för fred i Vietnam, varom det nu förhandlas, avser proceduren för att skapa en regering i Sydvietnam, som har bred folklig förankring. Den provisoriska revolutionära regeringen har under dessa förhandlingar nyligen krävt att det skall bildas en provisorisk nationell samlingsregering, i vilken PRR skall ingå.

Den svenska regeringen har flera gånger uttryckt åsikten att Vietnamkonflikten kan bringas till ett slut endast genom en politisk lösning. I detta sammanhang har man från svensk sida anslutit sig till tanken på en folkligt stödd koalitionsregering i Saigon.

Med en sådan regering bör Sverige upprätthålla normala folkrättsliga förbindelser. I överensstämmelse med den hållning som Sverige sålunda intar bör inga svenska initiativ i erkännandefrågan tas under de nu pågående känsliga förhandlingarna om Sydvietnams framtid.

Däremot kan Sverige nu utveckla och utvidga sina förbindelser med PRR på annat sätt. Sålunda har den svenska regeringen och svenska myndigheter utvecklat faktiska kontakter med den provisoriska revolutionära regeringen, t. ex. i samband med planering och genomförande av biståndsprojekt. Samtidigt har PRR:s representanter möjlighet att verka i Sverige i samma syfte, oaktat svenska bestämmelser om diplomatisk immunitet och privilegier ej är tillämpliga på dem. Utskottet erinrar i detta sammanhang om att PRR begagnat sig av möjligheten att upprätta ett eget informationskontor i Sverige.

I motionen 1972:439 hänvisas, som motivering för förslaget om att bygga ut förbindelserna med PRR, bl. a. till behovet av kontakter för planering och genomförande av biståndsprojekt. Av det som utskottet anfört här ovan framgår att syftet med motionen i detta avseende redan är tillgodosett.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionen 1972:56,
2. att riksdagen avslår motionen 1972:439.

Stockholm den 28 november 1972

På utrikesutskottets vägnar

ARNE GEIJER

Närvarande: herrar Arne Geijer i Stockholm (s), Lange (s), Bengtson i Jönköping (c), Wirmark (fp), Palm (s), Antonsson (c), Turesson (m), Hellström (s), Andersson i Örträsk (s), Korpås (c), Ericson i Örebro (s), Hernelius (m) och Nilsson i Stockholm (s).

